

VI LÆRER SAMMEN

En dagtilbudsindsats, der styrker alle børn

Et barns perspektiv på en dag med *Vi lærer sammen* på Elverstuen

Isak på 3 år går på Elverstuen i børnehaven Eventyrhuset, som arbejder med *Vi lærer sammen*. Mandag morgen bliver Isak afleveret i børnehaven af mor. Kort efter er der samling på Isaks stue, og Isak og de andre børn sætter sig i en rundkreds sammen med Mette og Line, som er pædagoger på stuen. Mette fortæller Isak og de andre, at i dag og resten af ugen skal de lege med nogle ord for følelser og ord for former. Isak ved ikke rigtigt, hvad følelser og former betyder. Mette forklarer først, hvad følelser er for noget. Hun har nogle billeder af børn. Nogle er meget glade, andre er sure, og nogle er kede af det. Mette forklarer, at følelser er noget, man har indeni. Hun peger på et billede af en pige, der er sur. Mette siger, at man også kan sige, at hun er vred eller skuffet. Så snakker de alle sammen om, hvornår man kan blive vred eller skuffet over noget. Bagefter ser Isak og de andre børn sig i et spejl og prøver at se både vrede, triste og begejstrede ud.

Efter samling skal Isak og de andre have formiddagsmad. Isak sidder ved et bord sammen med sine venner og Line. Line spørger, om de ved, hvad former er for noget, men det ved de ikke rigtigt. Så forklarer Line, at ting kan have forskellige former. Nogle ting er runde, andre er firkantede, men der findes også rektangler og ovaler. Bagefter skærer Line brød og frugt ud i forskellige former – det synes Isak og hans

venner er fjollet og sjovt! Børnene fortæller Line om de ting, de kender, som er firkantede eller runde.

Da de har spist, skal de alle sammen på legepladsen. Efter noget tid bliver børnene delt i to grupper. Isak og hans venner skal gå over til Mette i sandkassen. Mette forklarer, at de skal lege Kims Leg, og at hun gemmer nogle former under et viskestykke. Mette viser dem et ovalt æg, en æske formet som et rektangel, en firkantet bog, en kegle, en spids blyant og et spejl formet som en cirkel. Nu gemmer Mette dem under viskestykket. Det er svært at huske alle formerne, men til sidst lykkedes det Isak og hans venner at komme i tanke om dem alle. Efter legen tegner Isak og hans venner former i sandet.

Om eftermiddagen bliver Isak hentet af far, som hjælper ham med at få flyverdragten på, så de kan komme hjem. I garderoben hænger der billeder af de børn, som er triste, vrede og begejstrede. Far og Isak snakker om billeder-ne, og Isak viser far, hvordan man ser ud, hvis man er rigtig vred. Mette kommer ud og fortæller far, hvordan han og Isak kan holde øje med forskellige former på vejen hjem fra børnehaven. Isak har haft en god dag i børnehaven, og han har lært en masse om følelser og former og fået styrket sin hukommelse gennem leg og samtaler med sine venner og de voksne.

Børns tidlige udvikling er vigtig!

Vidste du fx...

... at den tidlige udvikling er afgørende for et barns trivsel og udvikling - både nu og her og senere i livet?

... at 15% af femårige danske børn har sproglige kompetencer, der svarer til et 3-årigt barn?

... at cirka halvdelen af alle tosprogede børn møder skolen med svage sproglige kompetencer?

... at op til 15% af danske elever har svært ved at forstå, hvad de læser, selvom de godt kan læse ordene?

Den gode nyhed er, at dagtilbudsindsatsen *Vi lærer sammen...*

... styrker børns sproglige og socioemotionelle udvikling

... har stor effekt uanset børnenes køn, alder, etnicitet og baggrund

... har stor effekt uanset om børnene går i dagpleje, vuggestue eller børnehave

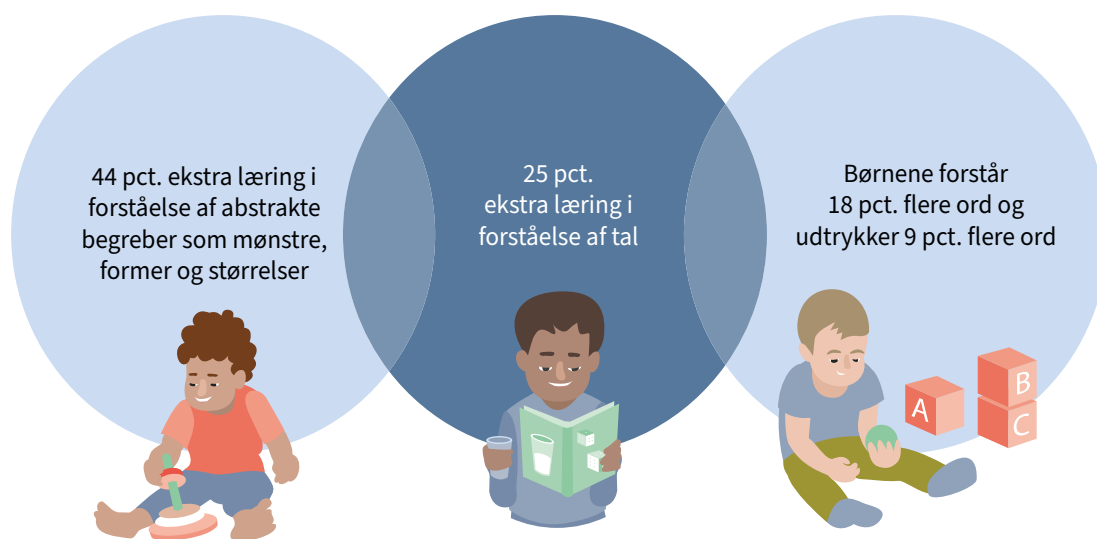
Desuden viser omfattende evalueringer, at fagprofessionelle, forældre og børn er begejstrede for *Vi lærer sammen*.

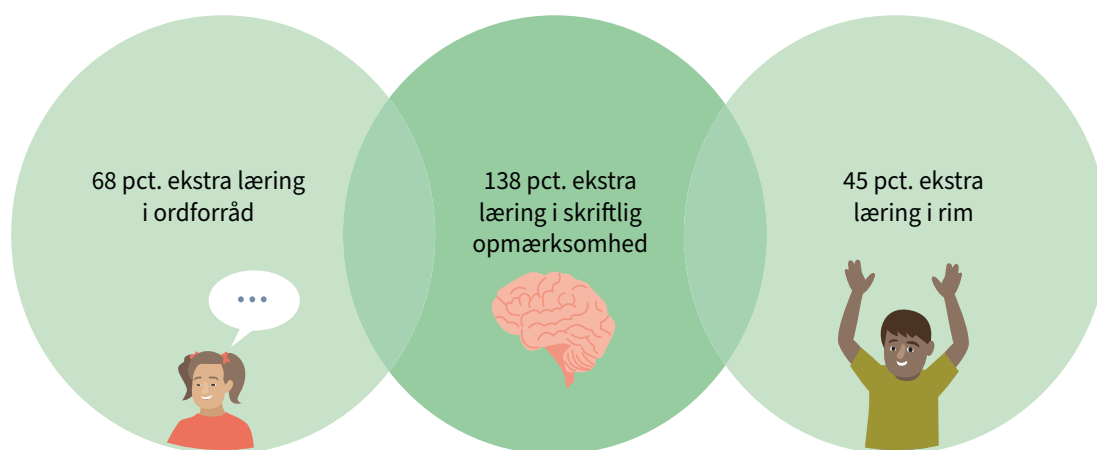
Forskning

Mere end 15.000 børn og en fjerdedel af landets kommuner har deltaget i undersøgelser af *Vi lærer sammen* eller tilsvarende indsatser. Forskning viser, at børn i dagtilbud, der arbejder med indsatsen, udvikler sig væsentlig mere sammenlignet med børn, som ikke deltager i *Vi lærer sammen*.

Vuggestue- og dagpleje

Børnehave

Vi lærer sammen har dokumenteret positiv effekt på børns udvikling i både dagpleje, vuggestue og børnehave. Indsatsen virker for **alle** børn uanset alder, køn, etnicitet og socioøkonomisk baggrund. Desuden viser en lang række evalueringer, at både fagprofessionelle, forældre og ikke mindst børnene er begejstrede for *Vi lærer sammen*. Derfor er *Vi lærer sammen* nu klar til at blive udbredt i flere danske kommuner.

Om Vi lærer sammen

Kort fortalt handler *Vi lærer sammen* om at understøtte børn inden for fire læringsområder, der er centrale for børns trivsel og udvikling. Læringsområderne er baseret på viden om, hvad børn i alderen 0-5 år kan lære, hvis de får den rette støtte og stimulering.

Sammenhæng med den styrkede pædagogiske læreplan

Vi lærer sammen er ikke baseret på et fast koncept eller program, men derimod den danske dagtilbudstradition.

Vi lærer sammen er udviklet med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Vi lærer sammen udgør en konkret og systematisk ramme til arbejdet med læreplanen, og

indsatsen kan integreres i dagtilbuddets eksisterende hverdag.

Fire kerneelementer

Vi lærer sammen består af fire kerneelementer, der er centrale for børnenes udbytte.

Kerneelementerne understøtter den systematik, der er nødvendig for at kunne understøtte alle børn og deres forskellige behov.

Fleksibel ramme

Rammen om *Vi lærer sammen* er fleksibel, og det er det op til det enkelte dagtilbud, hvordan de vil omsætte kerneelementerne til pædagogisk praksis.

Vi lærer sammen kan sagtens kombineres med andre forløb og indsatser.

Materialekasser

Alle stuer og dagplejere modtager en materialekasse til *Vi lærer sammen* med en masse inspirerende materialer til både børn, personale og forældre.

Vi lærer sammen består af fire kerneelementer

Styrker **sprog, matematik, eksekutive funktioner og socioemotionelle kompetencer** gennem mål, der beskriver, **hvad børn kan lære**, hvis de får mulighed for det

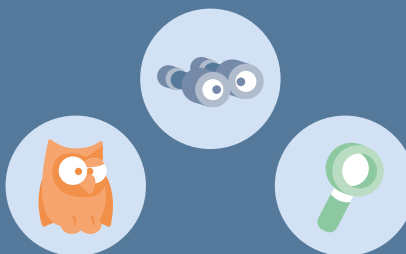
Hvad gør vi?

Fokus på **interaktionskvalitet** gennem brug af **understøttende og differentierede strategier**, der understøtter, hvordan børn bedst lærer

Hvordan gør vi det?

Fleksibel pædagogisk ramme hvor det pædagogiske personale bruger deres faglighed til at planlægge Fordybelse, Fokus, Udforskning

Hvornår gør vi det?

Praksisrefleksion gennem evaluering af børns udvikling og implementering af *Vi lærer sammen*

Hvordan evaluerer vi?

Kerneelement 1 styrker fire læringsområder, der er centrale for læring og trivsel

Vi lærer sammen styrker systematisk børns læring inden for **sprog, matematik, eksekutive funktioner og socioemotionelle kompetencer**.

Læringsområderne hænger sammen og påvirker hinanden og har stor betydning for børns læring og trivsel både nu og her og på længere sigt.

Inden for hvert læringsområde arbejdes der med konkrete mål, der tager udgangspunkt i, hvad børn kan lære, hvis de får mulighed for det. Desuden understøtter de fire læringsområder alle seks læreplanstemaer.

I materialekasserne er der masser af inspiration til sjove lege og aktiviteter i både små og store grupper, der understøtter læringsområderne.

Sprog

Matematik

Eksekutive funktioner

Socioemotionelle kompetencer

Kerneelement 2 styrker kvaliteten i interaktioner med børn

Og hvordan styrker vi så børnene inden for de fire læringsområder? Det gør vi især ved at styrke kvaliteten af samtaler mellem børn og voksne. Det pædagogiske personale har stort fokus på at anvende **understøttende strategier**, der tager udgangspunkt i viden om, hvordan børn lærer bedst.

Det styrker personalet i at være gode sprog-

lige og sociale rollemodeller. Børn har forskellige behov og udviklingsspændet er stort i dagtilbud. Derfor er det vigtigt, at personalet kan differentiere samtaler, så de understøtter og skaber deltagelsesmuligheder for alle børn.

Det er med til at styrke det enkelte barn, men også den generelle pædagogiske kvalitet.

Kerneelement 3 understøtter læring gennem hele dagen

Det er et krav i den styrkede pædagogiske læreplan, at vi tilbyder børn i dagtilbud læring hele dagen.

I *Vi lærer sammen* bruger personalet deres professionelle dømmekraft og kendskab til børnene til at planlægge **Fordybelse, Fokus og Udforskning** - en ramme, der understøtter varierede læringsmiljøer i både planlagte aktiviteter, spontane lege og rutiner.

Rammen tilbyder alle børn rige lege og samtaler, der understøtter de fire læringsområder og personalets brug af de understøttende strategier.

Det er helt op til personalet at bestemme, hvilke aktiviteter, lege og samtaler de vil lave med børnene.

Fordybelse: Planlagte og strukturerede aktiviteter for hele børnegruppen eller mindre børnegrupper

Fokus: En-til-en samtaler med det pædagogiske personale, der understøtter det enkelte barns udvikling i de daglige rutiner

Udforskning: Udforskningszoner i børnehøjde, der understøtter det enkelte barns initiativ, nysgerrighed og læring

Fordybelse

Fokus

Udforskning

Kerneelement 4 understøtter en systematisk evalueringskultur

I *Vi lærer sammen* får dagtilbudslederen og personalet løbende datarapporter, der giver viden om (lege)stuens arbejde med *Vi lærer sammen* og børnenes deltagelse og udbytte.

Datarapporterne danner grundlag for **pædagogfaglige refleksioner over egen praksis**. Det gør det muligt at justere læringsmiljøet, så det i endnu højere grad er tilpasset børnegruppens behov.

På den måde understøtter *Vi lærer sammen* også de professionelle læringsfællesskaber og læreplanens krav om systematisk evalueringskultur.

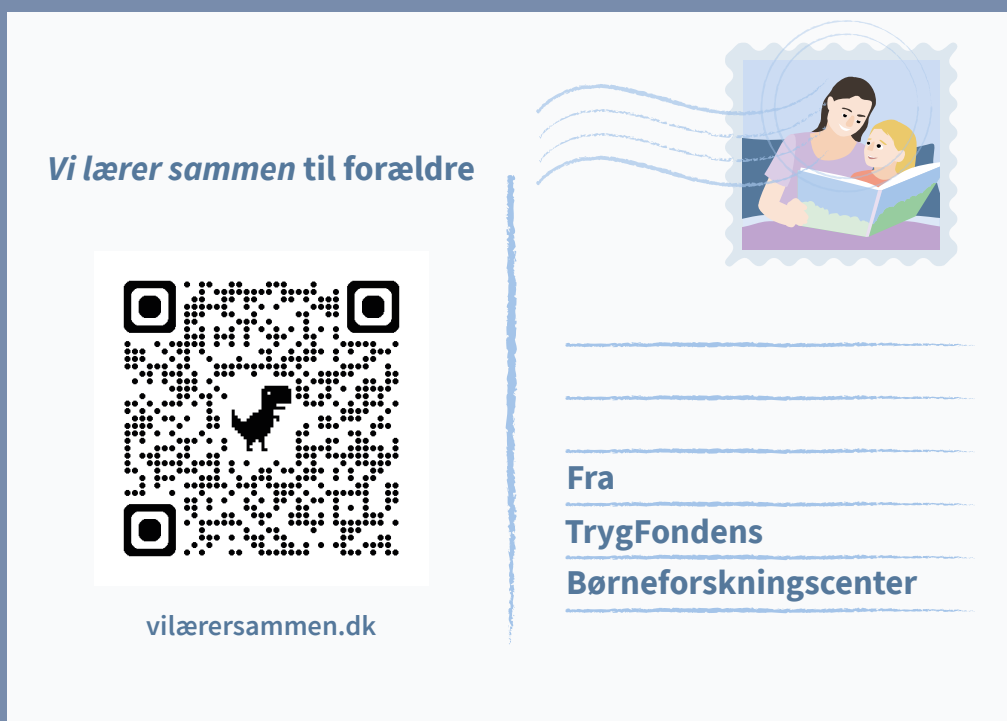

Forældresamarbejde

Forældrene har stor betydning for deres børns udvikling, og forældresamarbejdet er også en vigtig del af *Vi lærer sammen*.

Derfor er der blandt andet valgfrie materialer

til forældremøder samt materialer, der giver forældre konkrete ideer til, hvordan de kan støtte deres børns udvikling derhjemme gennem samtaler og enkle lege.

Pædagogisk personale og dagtilbudslederes oplevelse af *Vi lærer sammen*

”Ja, det er simpelthen blevet en tilgang. Det er simpelthen et arbejde, det er den måde, vi arbejder på pædagogisk. Om du sætter kartofler, eller om du sår radiser, så er det stadigvæk med det her fokus”

(Dagtilbudsleder om systematikkenes betydning)

Det pædagogiske personale er begejstrede for materialerne i *Vi lærer sammen*, og dagtilbudsledere fremhæver, at det er stor fordel, at personalet bruger deres egen faglige dømmekraft til at planlægge aktiviteter og samtaler med udgangspunkt i kerneelementerne.

”Materialet er meget brugbart, og lige til at gå til. Det blev hurtigt en del af hverdagen - og billederne fangede børnenes opmærksomhed. Det er godt, at der hver uge er et bestemt ”indsatsområde”. Og super godt at der gennem de forskellige temaer er gentagelser. Det har givet mig som pædagog en hel ny måde og tænke på, når der snakkes børn og læring”

(Pædagog om materialerne og temaerne)

”Men nu har jeg bare set effekten af, at man har noget håndgribeligt. For mig betyder det ikke, at du har hovedet under armen som pædagog. Jeg synes faktisk, at du skal være en hammerdygtig pædagog, for at du kan udøve det her. Så for mig er det her, det er en naturlig tilgang til læring og læringsmiljøer, at pædagogerne har en ramme, som de så kan kvalificere og facilitere”

(Dagtilbudsleder om betydningen af personalets dømmekraft)

Både pædagogisk personale, dagtilbudsledere samt forældre giver udtryk for, at de er blevet positivt overraskede over, hvor meget børnene lærer.

”Når man oplever, at børnene fra hver fredag og fra hver evaluering går fremad, så bliver man jo også bare helt vild og tænker fedt, mand, det er et godt projekt, og det skal vi bare fortsætte med”

(Pædagog om børnenes udvikling)

Partnerskabet om *Vi lærer sammen*

Vi lærer sammen er tryktestet af og udviklet i et tæt samarbejde med pædagogisk personale og dagtilbudsledere i en lang række kommuner. Derfor stemmer indsatsen godt overens med den danske dagtilbudstradition og kan integreres i dagtilbuddets hverdag.

Tidligere afprøvninger har vist, at implementeringen af *Vi lærer sammen* har afgørende betydning for børnenes udbytte. Forandringer af pædagogisk praksis tager tid og kræver en kollektiv indsats, hvor både personale, dagtilbudsledere og forvaltning trækker i samme retning.

Med *Vi lærer sammen* indgår kommunen et 4-årigt partnerskab med TrygFondens Børne-

forskningscenter på Aarhus Universitet, som TrygFonden har bevilget 20 mio. kr. til.

Formålet med partnerskabet er at understøtte kommunens implementering af *Vi lærer sammen*, så indsatsen kan gavne alle børn. Partnerskabet giver mulighed for en lang øvebane - god implementering tager tid.

TrygFondens Børneforskningscenter understøtter den enkelte kommunes implementering af *Vi lærer sammen* blandt andet gennem materialekasser til alle stuer og dagplejere samt løbende kompetenceudvikling af pædagogisk personale, dagtilbudsledere og nøglepersoner i forvaltningen.

Forskningen bag *Vi lærer sammen* viser, at...

- Børnenes deltagelsesgrad har stor betydning for børnenes udbytte af *Vi lærer sammen*. Jo flere aktiviteter og samtaler børnene deltager i, jo mere udvikler de sig
- Kommunens implementeringsklima har betydning for en vellykket implementering - derfor understøtter partnerskabet de fagprofessionelles viden og kompetencer, det kollegiale samarbejde og engagement samt lederes og forvaltningens understøttelse af dagtilbuddene
- En vellykket implementering kræver en indsats fra både personale, ledere og forvaltning, derover en længere periode trækker i samme retning

Yderligere information

På vores hjemmeside kan du læse mere om *Vi lærer sammen* og se en lille film om arbejdet med *Vi lærer sammen* fra en af de kommuner, der allerede er med i partnerskabet.

childresearch.au.dk/vi-laerer-sammen-vls

